

#inversionspúbliques

La inversió pública a la província i comarques de Lleida

Cambra de Comerç
de Lleida

Cambra de Comerç
de Lleida

Autores de l'estudi:

Carme Poveda - Directora d'Anàlisi Econòmica
de la Cambra de Comerç de Barcelona

Alicia Casart - Directora d'Estudis d'Infraestructures
de la Cambra de Comerç de Barcelona

Data:

22 de juliol de 2022

Inversió pública a la província i comarques de Lleida

La Cambra Oficial de Comerç indústria i serveis de Lleida és una corporació de dret Públic que té com a objectiu general la defensa dels interessos generals del Comerç, la indústria i els Serveis de la seva demarcació.

En aquest sentit, la Cambra vol esdevenir un lobby empresarial que vetlla per defensar aquelles palanques de millora de la competitivitat de les empreses lleidatanes. Així doncs identificar i monitorar les inversions de les diferents administracions públiques en el nostre territori és una tasca de responsabilitat institucional que ha d'ajudar a col·laborar amb les Administracions per tal d'identificar aquelles inversions de caràcter Públic que necessita i demanda el teixit empresarial.

Donat que a les Terres de Lleida no hi ha una anàlisi periòdic d'aquestes inversions, des de la Cambra de Comerç de Lleida hem volgut endegar aquest estudi que ens permeti respondre a les següents qüestions: quin és el volum total d'inversió pública que ha rebut el territori de Lleida en els darrers anys, i en quines àrees s'han destinat aquests recursos.

Alhora creiem que cal conèixer i analitzar si aquestes inversions són eficients en funció del pes econòmic que generem i si són equitatives respecte a la resta de territoris catalans en funció també de la població i del territori.

Aquestes dades volen tenir una continuïtat, serviria de poc que solament fossin un recull estadístic d'una sèrie històrica, si no que ha de tenir una continuïtat amb l'anàlisi anual dels pressupostos presentats i del grau d'execució d'aquests.

D'aquesta manera disposarem des de la Cambra de Comerç de Lleida d'una eina al servei del món empresarial lleidatà i de la societat en general i que ens servirà per reivindicar i ajudar també a què les inversions Públiques a les nostres Terres esdevinguin intel·ligents.

Jaume Salto i Albareda
President

Índex

INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS	4
INVERSIÓ DE LA GENERALITAT A LES COMARQUES DE LLEIDA	5
Evolució temporal i pes sobre la inversió total a Catalunya	6
Anàlisi d'eficiència i equitat en la distribució de la inversió a Lleida	8
Distribució comarcal de la inversió	11
Anàlisi de la despesa pressupostada per polítiques de despesa (2020-2022)	12
INVERSIÓ DE L'ESTAT A LA PROVÍNCIA DE LLEIDA	18
Inversió pressupostada a Lleida: evolució i pes sobre el total a Catalunya	18
Anàlisi d'eficiència i equitat en la distribució de la inversió pressupostada a Lleida	20
Anàlisi de la despesa pressupostada per ministeris (any 2022)	22
Grau d'execució del pressupost d'inversió a Lleida (any 2021)	27
INVERSIÓ PÚBLICA A LA UNIVERSITAT DE LLEIDA	29
CONCLUSIONS	35

Introducció i objectius

L'objectiu de l'estudi és fer una anàlisi de la inversió pública a la província de Lleida en els darrers anys.

L'estudi s'estructura en tres grans apartats. En el primer apartat s'analitza la inversió realitzada per la Generalitat de Catalunya i les seves empreses públiques a les comarques de Lleida. L'evolució temporal de la inversió es complementarà amb una anàlisi per funcions de despesa en els darrers anys (infraestructures de transport, social, R+D, etc.) que permetrà conèixer amb més detall la finalitat d'aquesta inversió.

En el segon gran apartat de l'estudi s'analitzen les dades d'inversió pressupostada de l'Estat. També s'aproximarà, a partir de la previsió d'execució que es publica en els diferents pressupostos aprovats, el grau d'execució de la inversió realitzada per les empreses públiques de l'Estat a la província de Lleida. Aquesta anàlisi es detallarà per organisme executor, identificant així la part de la inversió que té com a finalitat les infraestructures de transport, infraestructures agrícoles o d'altre tipologia.

Finalment, l'estudi també inclou un tercer apartat específic sobre la inversió en universitats públiques catalanes i la part que rep la Universitat de Lleida d'aquesta inversió total.

El conjunt de l'informe vol respondre a tres preguntes. Primer, quin és el volum total d'inversió pública que ha rebut Lleida els darrers anys i a què s'ha destinat? Segon, Lleida ha augmentat o ha disminuït el seu pes en la inversió pública que rep Catalunya, ja sigui de procedència estatal o de la Generalitat? Tercer, es compleixen els principis d'eficiència i d'equitat en la distribució de la inversió pública a Lleida? La resposta a aquesta tercera pregunta la donarà la comparativa del percentatge d'inversió que rep Lleida sobre el total de Catalunya amb el seu pes econòmic a Catalunya, amb el seu pes en la població catalana i amb la superfície que ocupa.

Cal esmentar que l'estudi serà estrictament quantitatiu i, per tant, no inclourà l'anàlisi de projectes d'infraestructures concrets, obres en execució, trams de les obres, etc.

Les fonts d'informació que s'han utilitzat per fer l'estudi són les pròpies administracions públiques responsables de la inversió. D'una banda, el Ministeri d'Hisenda i Funció Pública que publica a la seva web els annexos d'inversió reals dels pressupostos de l'Estat de cada any, i d'altra banda, el Departament d'Economia i Hisenda, que també publica a la seva web la inversió realitzada per la Generalitat de Catalunya per comarques i la inversió realitzada a les universitats públiques catalanes.

Inversió de la Generalitat a les comarques de Lleida

Per analitzar la inversió de la Generalitat a Lleida s'utilitzen les dades d'inversió pública executada que publica el Departament d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya a la seva web¹. Cal recordar que el concepte d'inversió pública es refereix a les inversions reals (capítol 6) que realitza el conjunt de departaments de la Generalitat i les seves empreses públiques. Les dades analitzades corresponen a les xifres d'execució pressupostària, que moltes vegades difereixen de les dades pressupostades. El període que s'analitzarà en aquest apartat és 2001-2020 (20 anys), tot i que la informació està disponible des de l'any 1982. L'any 2020 és el darrer amb informació disponible d'inversió executada.

La territorialització de la inversió executada per la Generalitat està disponible per comarques. Cal recordar que la província de Lleida està formada per un total de tretze comarques, amb l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà, Pallars Sobirà, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià, el Solsonès, l'Urgell, la Val d'Aran i una part de la Cerdanya –a més del municipi de Gósol situat a la comarca del Berguedà (demarcació de Barcelona). Per a aquesta anàlisi es tindran en compte les 13 comarques esmentades, malgrat que en el cas de la Cerdanya només una part correspon a la província de Lleida. No es tindrà en compte el municipi de Gósol. A banda d'aquesta divisió administrativa, geogràficament es distingeixen dues regions: d'un costat, la regió de les comarques de la plana; i de l'altre, la regió de les comarques pirinenques i prepirinenques. Aquestes darreres són les comarques amb menor població de Catalunya i les de menor densitat demogràfica. Tant el Pallars Jussà, com el Pallars Sobirà i l'Alta Ribagorça tenen densitats de població inferiors a 10 hab./km² i són també les comarques menys poblades de Catalunya.

Lleida, amb una superfície de 12.168,4 km² –el 40% del territori català– és la demarcació més gran de Catalunya. Tanmateix, només concentra el 5,7% de la població, per tant, és la que té la densitat de població més baixa de les quatre províncies i se situa força per sota de la mitjana catalana el 2021 (36,1 hab./km² a Lleida en front de 241,6 hab./km² a Catalunya). Igualment, la concentració de nombre d'empreses o afiliacions és inferior al 7% del total català.

¹ Inversió pública a Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda (gencat.cat)

Evolució temporal i pes sobre la inversió total a Catalunya

Segons les dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda, durant el període 2001-2020 la inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat a les 13 comarques de Lleida va ser de 4.237,6 M€, que correspon a l'11,3% del total de la inversió comarcalitzable realitzada per la Generalitat en aquest mateix període (37.524 M€). Una part important de la inversió total de la Generalitat (el 8,8%) és no comarcalitzable perquè no es pot assignar a cap comarca concreta. En mitjana anual, les comarques de Lleida han rebut de la Generalitat una inversió de 211,9 M€ en el període 2001-2020.

Al llarg dels 20 anys analitzats, la inversió a les comarques de Lleida ha seguit, primer, una tendència ascendent durant el període 2001-2009 (assolint el pic màxim d'inversió el 2008), i segon, una tendència descendent (registrant el pic mínim el 2017) durant el període 2010-2017 (Gràfic 1).

Gràfic 1

Inversió executada per la Generalitat a les comarques de Lleida

En milers d'euros

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda

Finalment, en el període 2018-2020 la inversió ha començat a recuperar-se però sense arribar als nivells d'abans de la crisi de 2008.

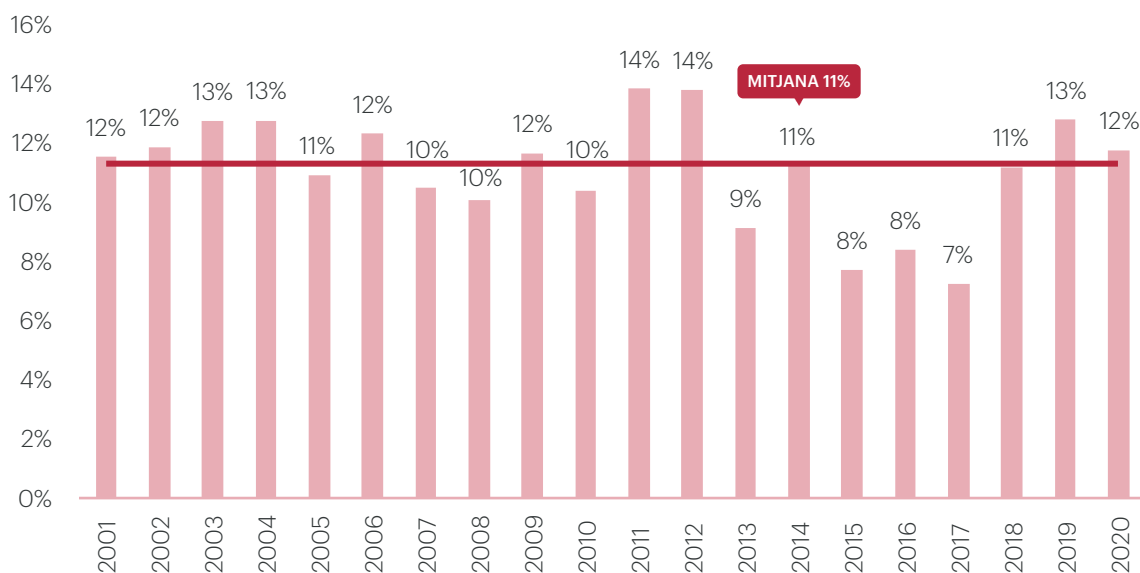
Aquesta tendència no és exclusiva de les comarques de Lleida, sinó que també s'ha produït al conjunt de Catalunya. La raó que explica aquesta evolució és la política fiscal expansiva que es va produir abans de l'esclat de la crisi de 2008 gràcies a l'increment d'ingressos públics en un context econòmic fortament expansiu, i la posterior política d'austeritat que va marcar el període de crisi i recuperació fins al 2017.

Per això, quan es calcula el percentatge d'inversió de la Generalitat que s'ha fet a Lleida s'observa que s'ha mantingut relativament estable al voltant de l'11% (Gràfic 2).

Gràfic 2

Inversió executada per la Generalitat a les comarques de Lleida

En % sobre el total d'inversió comarcalitzable

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda

No obstant això, quan s'analitza el període més recent s'observa que en alguns anys el pes relatiu de Lleida sobre la inversió total de Catalunya comarcalitzable s'ha situat per sobre del valor mitjà, com per exemple el 2019 i 2020 (12%-13%), i altres anys s'ha situat per sota, per exemple el 2015-2017 (7-8%). En tot cas, **no es pot dir que Lleida hagi perdut o guanyat pes en el conjunt de la inversió comarcalitzable realitzada per la Generalitat en els últims 20 anys de manera evident**. Els anys en què la Generalitat va fer un major esforç inversor a les comarques de Lleida van ser el 2011 i 2012, quan es va assolir un pes del 14% sobre la inversió total.

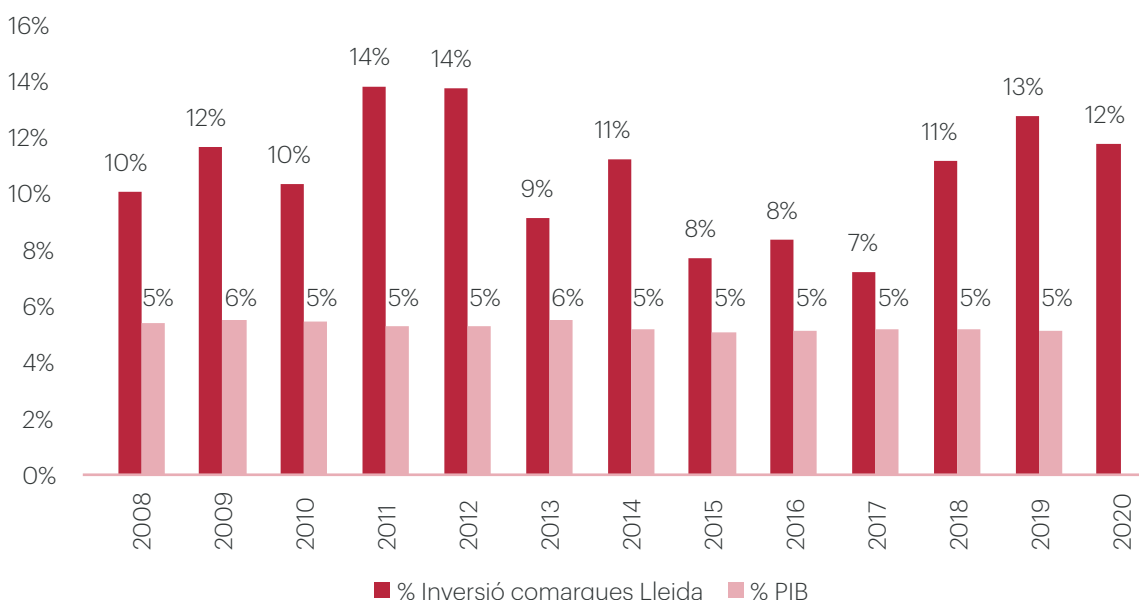
Anàlisi d'eficiència i equitat en la distribució de la inversió a Lleida

Per veure si la distribució de la inversió ha seguit un criteri d'eficiència es compara el percentatge d'inversió rebuda a Lleida sobre el total de Catalunya amb el pes que representa el seu PIB en l'economia catalana. Mentre que per analitzar si la distribució de la inversió segueix el criteri d'equitat es compara el percentatge d'inversió rebuda a Lleida sobre el total de Catalunya amb el pes que representa la seva població i/o la superfície sobre la població total catalana.

Gràfic 3

Inversió executada per la Generalitat i PIB de les comarques de Lleida

En % sobre el total d'inversió territorialitzada i del PIB català

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda i l'Idescat

El **Gràfic 3** mostra el percentatge d'inversió executada de la Generalitat realitzada a les comarques de Lleida comparat amb el percentatge que representen aquestes mateixes comarques sobre el PIB total de Catalunya (les dades de PIB comarcal estan disponibles des de 2008 fins a 2019). S'observa com tots i cadascun dels anys del període analitzat (2008-2019), les comarques de Lleida han rebut un percentatge d'inversió de la Generalitat superior al seu pes econòmic. En mitjana durant tot el període, les comarques lleidatanes han rebut l'11,3% de la inversió, mentre que representen el 5,3% del PIB català (mitjana 2008-2019). Tal com és d'esperar, el percentatge d'inversió oscil·la més que el percentatge que representa el PIB, que es manté força estable entorn al 5%.

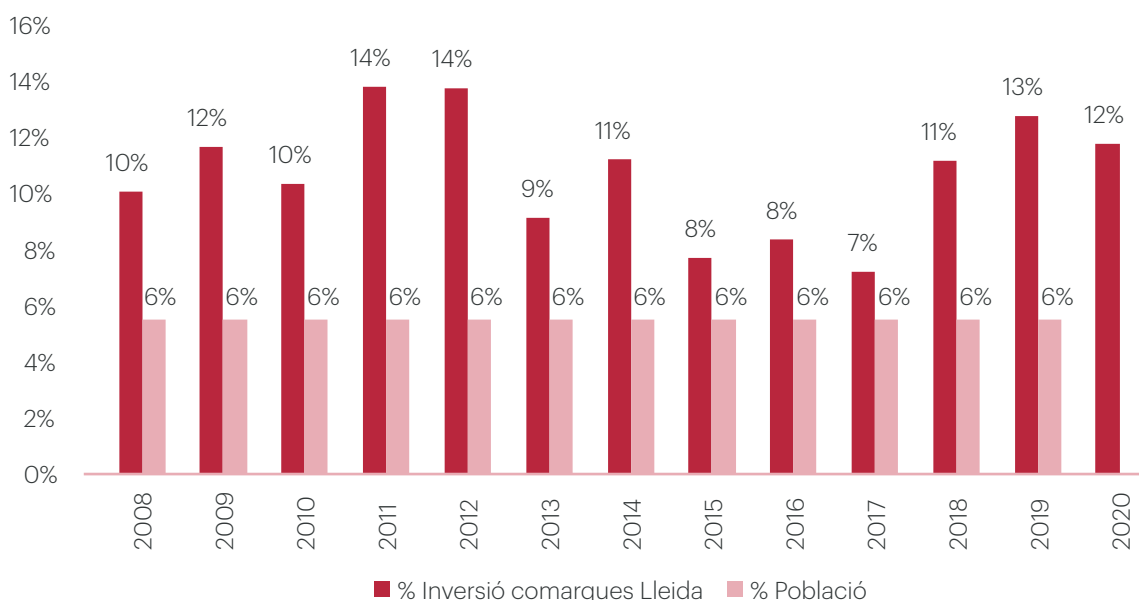
Per analitzar el criteri d'equitat, es repeteix el mateix exercici anterior però ara es compara el percentatge d'inversió rebuda a les comarques de Lleida amb el pes que representen aquestes en la població total de Catalunya.

Tal com es pot veure al **Gràfic 4**, el resultat és força similar. **Si el percentatge que reben el conjunt de comarques de Lleida és l'11,3%, el seu pes en la població catalana és el 6%.** Per tant, Lleida estaria rebent un percentatge d'inversió que també supera el seu pes en el conjunt de la població catalana. Dit d'una altra manera, la inversió per habitant que reben les comarques de Lleida és superior a la que reben els habitants en el conjunt de Catalunya.

Gràfic 4

Inversió executada per la Generalitat i població a les comarques de Lleida

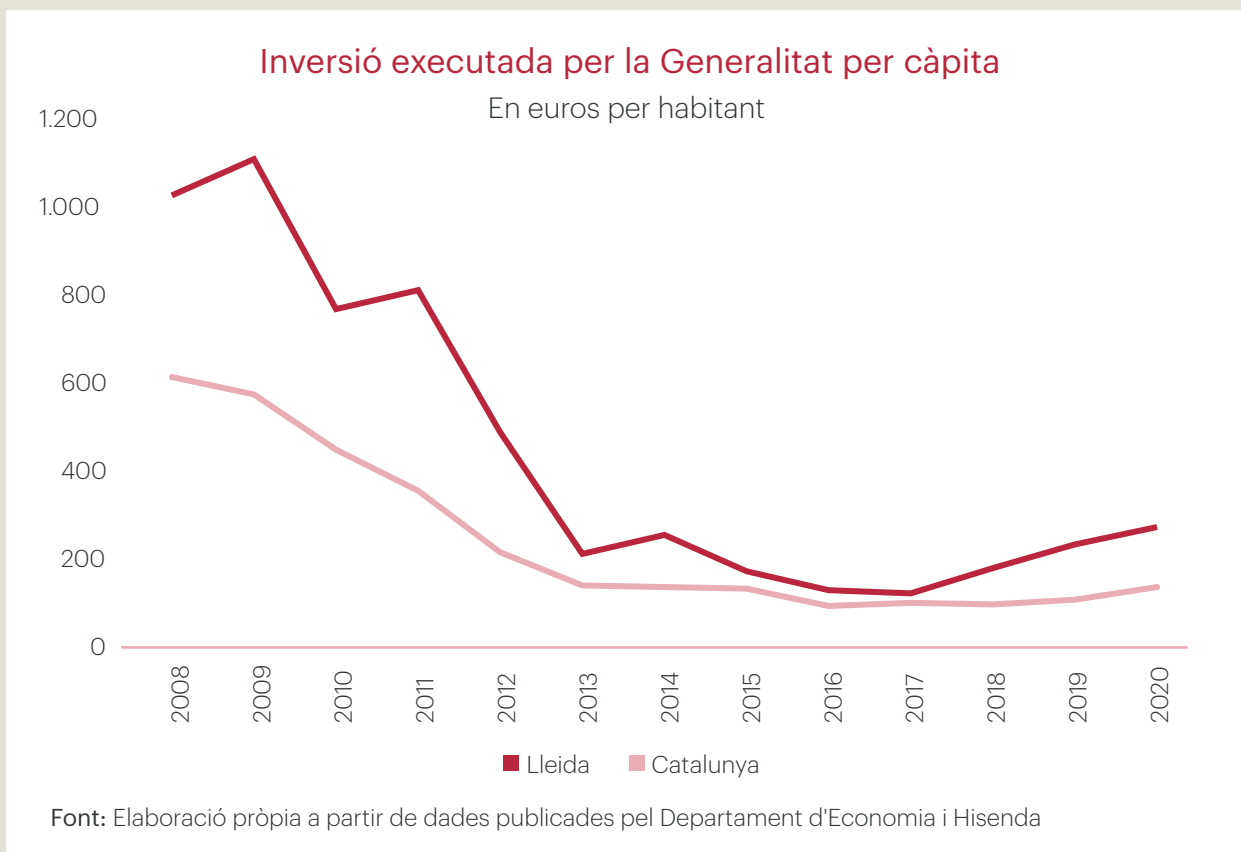
En % s/ total d'inversió territorialitzada i de la població a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda i l'Idescat

Tal com es pot veure al **Gràfic 5**, la inversió per habitant s'ha anat reduint des del 2008 fins al 2013, i a partir de llavors s'ha mantingut força estable. De fet, **la inversió mitjana per habitant i any del període més recent (2013-2020) seria de 195 euros a les comarques de Lleida, un 68% superior als 116 euros del conjunt de Catalunya.**

Gràfic 5

Aquesta sobreinversió a les comarques de Lleida que podria deduir-se de les dades anteriors, no és del tot encertada si tenim en compte la gran extensió del territori de Lleida, que com s'ha comentat anteriorment, representa gairebé el 40% de l'extensió de Catalunya. Per tant, **la gran dimensió del seu territori i la seva especialització agrícola explicaria la necessitat de fer un esforç d'inversió superior al seu nivell de riquesa i de població.**

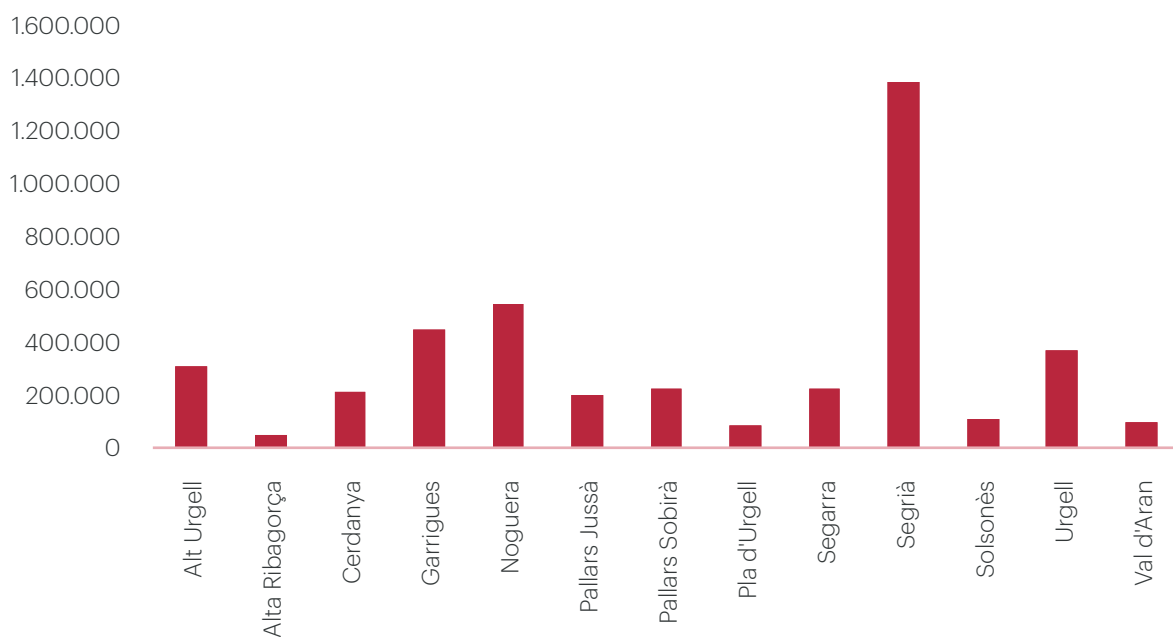
Distribució comarcal de la inversió

La distribució comarcal de la inversió rebuda al llarg del període 2001-2020 es mostra en el **Gràfic 6**. El Segrià és la comarca que ha rebut una major quantitat d'inversió (1.384,6 M€, que representa el 33% del total de les comarques de Lleida). A força distància de la primera se situen la Noguera (amb 542 M€, el 13% del total), Garrigues (447,6 M€ i l'11%) i Urgell (366,3 M€ i el 9%) i Alt Urgell (309,1 M€ i el 7%). Aquestes **cinc comarques concentren el 73% de la inversió rebuda per les 13 comarques lleidatanes els darrers 20 anys, un percentatge que està força en línia amb el pes econòmic** del conjunt d'aquestes comarques sobre el total de Lleida (71%), com es pot veure en el **Gràfic 7**.

Gràfic 6

Inversió executada per la Generalitat a les comarques de Lleida

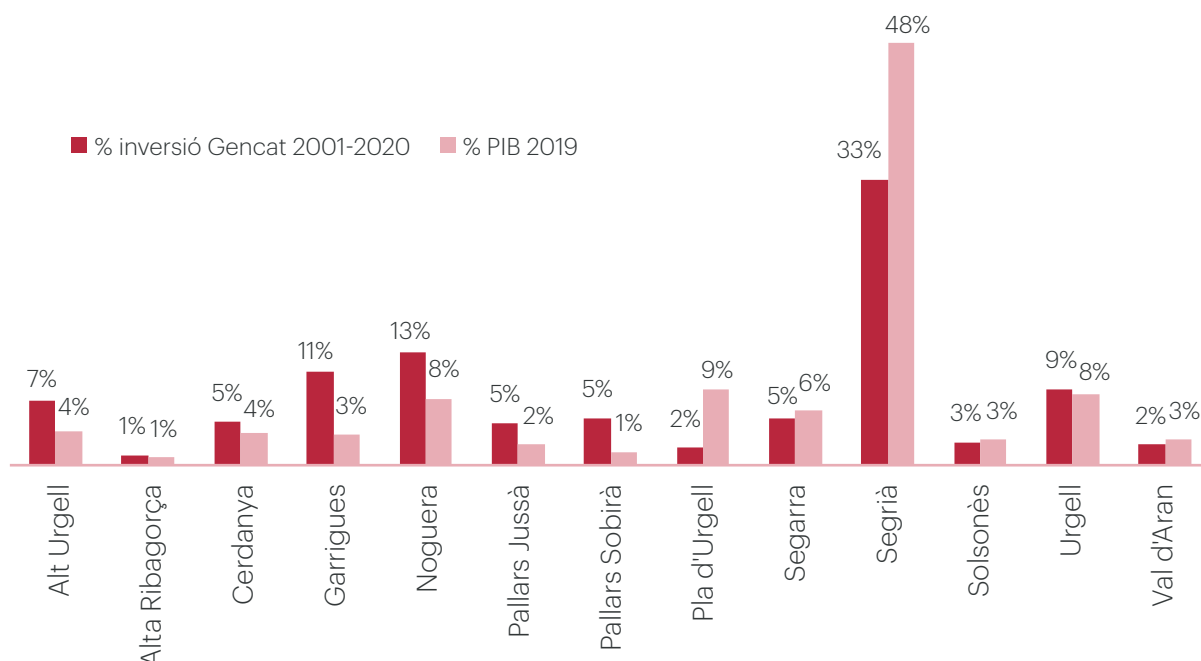
Dades acumulades 2001-2020, en milers d'euros

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda

Inversió executada per la Generalitat i PIB de les comarques de Lleida

En % sobre el total de les comarques de Lleida

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades pel Departament d'Economia i Hisenda i l'Idescat

Anàlisi de la despesa pressupostada per polítiques de despesa (2020-2022)

Per als anys 2021 i 2022 no es disposa encara de les dades liquidades dels pressupostos d'inversió, però es poden analitzar les dades pressupostades. El 2021 el Govern de la Generalitat no va aprovar pressupostos, per la qual cosa es van prorrogar els de l'any anterior. El 2022, en canvi, sí que es van aprovar els pressupostos de la Generalitat.

A continuació, s'analitzen les dades d'inversió pressupostada a les comarques de Lleida el 2020 i 2022. Aquestes dades, a diferència de les liquidades, es publiquen per comarca i per política de despesa (sanitat, educació, ordenació del territori i urbanisme, justícia, cultura, cicle de l'aigua, infraestructures agràries, turisme,...), amb la qual cosa dona una informació complementària a l'analitzada en els apartats anteriors que tindrà molt interès per conèixer en quins àmbits es destina majoritàriament la inversió de la Generalitat destinada a aquestes comarques.

Al **Quadre 1** es mostren les dades d'inversió real (capítol 6) del Pressupost de la Generalitat de 2020 a les comarques de Lleida i al **Quadre 2** les dades corresponents al Pressupost de la Generalitat de 2022.

En el Pressupost aprovat de 2020 (i prorrogat el 2021) la política que concentra el percentatge més elevat de la inversió assignada a les comarques de Lleida és el Transport (44% de la inversió anual), seguit per Cicle de l'Aigua (13%) i Infraestructures

agràries i rurals (12%). A molta distància d'aquestes tres, que sumen gairebé el 70% de la inversió pressupostada a les comarques de Lleida, hi ha els serveis socials com Educació (9%) i Salut (7%), a més del Turisme (4%) i Habitatge i accions urbanes (3%).

En total, les 13 comarques de Lleida concentren l'11% de la inversió real pressupostada territorialitzable el 2020, un percentatge idèntic al de la inversió executada rebuda durant els anteriors 20 anys. Les polítiques on Lleida representa un pes elevat sobre la inversió total de Catalunya són sobretot les Infraestructures agràries i rurals (87% del total català), el Turisme (31%), les Actuacions ambientals (22%) i la Cultura (22%). En canvi, en Cicle de l'Aigua i Transport que són les dues polítiques que concentren un major volum d'inversió a Lleida, el percentatge sobre el total de Catalunya és del 12-13%. Cal assenyalar que tot i que el percentatge en l'àmbit de la Indústria és molt elevat (98%), la inversió és molt poc significativa ja que són només 164 M€, que representa el 0,15% de la inversió a Lleida.

Inversió real (capítol 6) dels Pressupostos de la Generalitat 2020 a les comarques de Lleida*, per polítiques

Milers d'euros. Import consolidat

	Comarques Lleida	% Comarques Lleida	Catalunya territori	% Catalunya territori	% Lleida/Cat
ACTUACIONS AMBIENTALS	1.018	1%	4.644	0%	22%
ADMINISTRACIÓ I SERVEIS GENERALS	1.005	1%	38.723	4%	3%
AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA	0	0%	591	0%	0%
ALTA DIRECCIÓ I GOVERN DE LA GENERALITAT	27	0%	3.872	0%	1%
ALTRES ACTUACIONS DE CARÀCTER ECONÒMIC	186	0%	2.186	0%	9%
CICLE DE L'AIGUA	13.493	12%	108.137	11%	12%
COMERÇ	0	0%	39.325	4%	0%
CONSUM	0	0%	0	0%	-
CRÈDIT OFICIAL I SECTOR FINANCER	0	0%	0	0%	-
CULTURA	909	1%	4.179	0%	22%
EDUCACIÓ	9.186	8%	106.750	11%	9%
ENERGIA I MINES	0	0%	10	0%	0%
ESPORTS	70	0%	2.867	0%	2%
FOMENT DE L'Ocupació	140	0%	1.967	0%	7%
HABITATGE I ACTUACIONS URBANES	2.791	2%	28.201	3%	10%
INDÚSTRIA	164	0%	167	0%	98%
INFRASTRUCTURES AGRÀRIES I RURALS	15.327	14%	17.591	2%	87%
JUSTÍCIA	763	1%	9.533	1%	8%
LLENGUA CATALANA	0	0%	0	0%	-
ORDENACIÓ DEL TERRITORI I URBANISME	1.623	1%	28.147	3%	6%
PROMOCIÓ I DEFENSA DE LA COMPETÈNCIA	0	0%	11	0%	0%
PROMOCIÓ SOCIAL	0	0%	340	0%	0%
PROTECCIÓ SOCIAL	751	1%	11.023	1%	7%
RECERCA, DESENVOLUPAMENT I INNOVACIÓ	135	0%	16.882	2%	1%
RELACIONS EXTERIORS I COOPERACIÓ AL DESENV.	0	0%	79	0%	0%
RELACIONS INST. I PROCESSOS ELECTORALS	0	0%	9	0%	0%
SALUT	8.634	8%	162.830	16%	5%
SEGURETAT I PROTECCIÓ CIVIL	1.624	1%	10.211	1%	16%
SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ, CONEIX. I TELECOM.	0	0%	24.125	2%	0%
TRANSPORT	50.581	45%	381.303	38%	13%
TURISME	3.990	4%	12.747	1%	31%
TOTAL	112.417	100%	1.016.450	100%	11%

*Inclou 13 comarques de Lleida i la inversió no territorialitzable assignada a la prov. Lleida

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat

Tal com es pot veure al Quadre 2, en el Pressupost aprovat de 2022 **la política de Transport continua sent la més important a les comarques de Lleida (42% de l'assignació en inversió real aquest any). La segona és Infraestructures agràries i rurals (22% del total)**, mentre que el Cicle de l'Aigua es queda amb un 2%. La tercera i quarta polítiques amb més fons d'inversió assignats a Lleida són Turisme (8%) i Salut (7%). Cal destacar positivament que **ha augmentat la inversió assignada a Lleida en Societat de la Informació, Coneixement i Telecomunicacions** (que ha passat de ser zero en el Pressupost de 2020 a 6 M€ en el Pressupost de 2022, que suposa el 4% de la inversió total a Lleida).

Aquest any, les comarques de Lleida concentren també l'11% de la inversió real territorialitzable a Catalunya. A l'igual que en darrer pressupost aprovat, **les polítiques on Lleida representa un pes elevat sobre el total de Catalunya són sobretot les Infraestructures agràries i rurals (78%), el Turisme (52%), les Actuacions ambientals (19%) i, aquest any com a novetat, la Societat del Coneixement i Telecomunicacions (18%)**. En canvi, en Transport que és la política que més recursos concentra, Lleida representa el 14% (similar al percentatge del Pressupost de 2020). En aquest exercici, la inversió rebuda per les comarques de Lleida en Cultura és força baix (5% del total de Catalunya) i també en Cicle de l'Aigua (2%).

Inversió real (capítol 6) dels Pressupostos de la Generalitat 2022 a les comarques de Lleida*, per polítiques

Milers d'euros. Import consolidat

	Comarques Lleida	% Comarques Lleida	Catalunya territori	% Catalunya territori	% Lleida/Cat
ACTUACIONS AMBIENTALS	2.950	2%	15.893	1%	19%
ADMINISTRACIÓ I SERVEIS GENERALS	181	0%	42.526	3%	0%
AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA	0	0%	1.010	0%	0%
ALTA DIRECCIÓ DE LA GENERALITAT I EL SEU GOVERN	27	0%	3.043	0%	1%
ALTRES ACTUACIONS DE CARÀCTER ECONÒMIC	141	0%	3.265	0%	4%
CICLE DE L'AIGUA	2.688	2%	127.504	8%	2%
COMERÇ	0	0%	71.305	5%	0%
CONSUM	0	0%	0	0%	-
CRÈDIT OFICIAL I SECTOR FINANCER	0	0%	1.692	0%	0%
CULTURA	334	0%	6.883	0%	5%
EDUCACIÓ	5.178	3%	101.774	6%	5%
ENERGIA I MINES	0	0%	0	0%	-
ESPORTS	350	0%	4.016	0%	9%
FOMENT DE L'Ocupació	0	0%	1.520	0%	0%
HABITATGE I ACTUACIONS URBANES	3.088	2%	48.312	3%	6%
INDÚSTRIA	0	0%	3	0%	0%
INFRAESTRUCTURES AGRÀRIES I RURALS	35.788	22%	45.663	3%	78%
JUSTÍCIA	3.960	2%	37.398	2%	11%
LLENGUA CATALANA	0	0%	37	0%	0%
ORDENACIÓ DEL TERRITORI I URBANISME	6.963	4%	179.916	11%	4%
PROMOCIÓ I DEFENSA DE LA COMPETÈNCIA	0	0%	11	0%	0%
PROMOCIÓ SOCIAL	0	0%	66	0%	0%
PROTECCIÓ SOCIAL	0	0%	1.994	0%	0%
RECERCA, DESENVOLUPAMENT I INNOVACIÓ	1.328	1%	42.786	3%	3%
RELACIONS EXTERIORS I COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT	0	0%	19	0%	0%
RELACIONS INSTITUCIONALS I PROCESSOS ELECTORALS	0	0%	223	0%	0%
SALUT	12.448	8%	250.616	16%	5%
SEGURETAT I PROTECCIÓ CIVIL	1.175	1%	11.316	1%	10%
SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ, CONEIX. I TELECOM.	6.091	4%	34.397	2%	18%
TRANSPORT	69.551	42%	512.935	33%	14%
TURISME	13.004	8%	25.017	2%	52%
TOTAL	165.243	100%	1.571.141	100%	11%

*Inclou 13 comarques de Lleida i la inversió no territorialitzable assignada a la prov. Lleida

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat

En el **Quadre 3** es mostra la distribució de la inversió pressupostada per la Generalitat a les comarques de Lleida l'any 2022. Dels 165,2 M€ pressupostats, el 26% s'ha assignat a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, el 57% a les comarques de Ponent, el 8% al Solsonès i 9% a la província de Lleida no comarcalitzable. Dins l'àmbit de l'Alt Pirineu i Aran, la comarca que concentra un major nivell d'inversió és l'Alt Urgell (el 10% del total) i dins l'Àmbit de Ponent són el Segrià (26% del total) i Noguera (11%).

Quadre 3

Inversió real dels Pressupostos de la Generalitat 2022 a Lleida

Milers d'euros. Import consolidat

Alt Pirineu i Aran	Alt Urgell	16.724	10%
	Alta Ribagorça	4.382	3%
	Aran	1.270	1%
	Cerdanya	9.040	5%
	Pallars Jussà	4.569	3%
	Pallars Sobirà	7.336	4%
	TOTAL	43.320	26%
Àmbit de Ponent	Garrigues	11.275	7%
	Noguera	17.396	11%
	Pla d'Urgell	5.250	3%
	Segarra	7.328	4%
	Segrià	43.432	26%
	Urgell	10.135	6%
	TOTAL	94.814	57%
Comarques Centrals	Solsonès	12.418	8%
No territorialitzat Lleida (prov.)		14.690	9%
TOTAL		165.243	100%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat 2022

Inversió de l'Estat a la província de Lleida

En aquest apartat s'avalua la inversió realitzada per l'Estat a la província de Lleida, amb una anàlisi dividida en quatre blocs. El primer d'ells consisteix a estudiar la inversió pressupostada a Lleida des de l'any 2010 fins al 2022, i posar-la en relació amb la del conjunt de Catalunya.

El segon bloc se centra en analitzar l'eficiència i equitat de la distribució de les inversions de l'Estat a Lleida, a partir de la comparativa del pes que representa Lleida en les inversions estatals en relació amb el seu pes en el PIB, la població i la superfície, durant el període 2010-2018. En el tercer bloc s'aprofundeix en les despeses que han pressupostat els diferents ministeris de l'Estat per al 2022 per a conèixer com es distribueixen aquestes. Finalment, el quart bloc serveix per a dur a terme una estimació de les execucions de les inversions planificades per al 2021. Cal recordar que les dades d'execució de la inversió pública que publica l'IGAE només estan disponibles per comunitats autònomes, per la qual cosa s'ha hagut de fer un exercici aproximatiu a partir de les dades previstes d'execució de les empreses públiques que figuren en els Pressupostos de l'Estat.

Per a l'elaboració del present apartat es fan servir les dades dels Pressupostos Generals de l'Estat (PGE)², tant per a la província de Lleida com per a l'agregat de Catalunya. De forma anàloga a com s'ha fet amb la inversió de la Generalitat, es consideren les dades d'inversió real (capítol 6) regionalitzada (sèrie verda dels PGE). Les dades extretes corresponen a les inversions reals que han pressupostat els diferents ministeris, organismes dependents i empreses i fundacions públiques.

Inversió pressupostada a Lleida: evolució i pes sobre el total a Catalunya

Entre els anys 2010-2018 i 2021-2022³, els Pressupostos Generals de l'Estat van pressupostar un total de 1.409,7 M€ en inversions reals a la província de Lleida, corresponents a despeses de l'administració de l'Estat (Estat, Organismes Autònoms i resta d'entitats de dret públic) i d'empreses i fundacions públiques. Aquesta quantitat equival a una mitjana de 128,2 M€ anuals i a un 7,6% dels 18.636,2 M€ pressupostats per al conjunt de Catalunya en els mateixos anys.

² Presupuestos Generales del Estado (Ministeri d'Hisenda i Funció Pública) [!\[\]\(5c4b2bd746e4ae7d07ce4a0aa2ff5bbb_img.jpg\)](#)

³ Els PGE del 2019 i el 2020 no s'han considerat, ja que aquests eren prorrogats

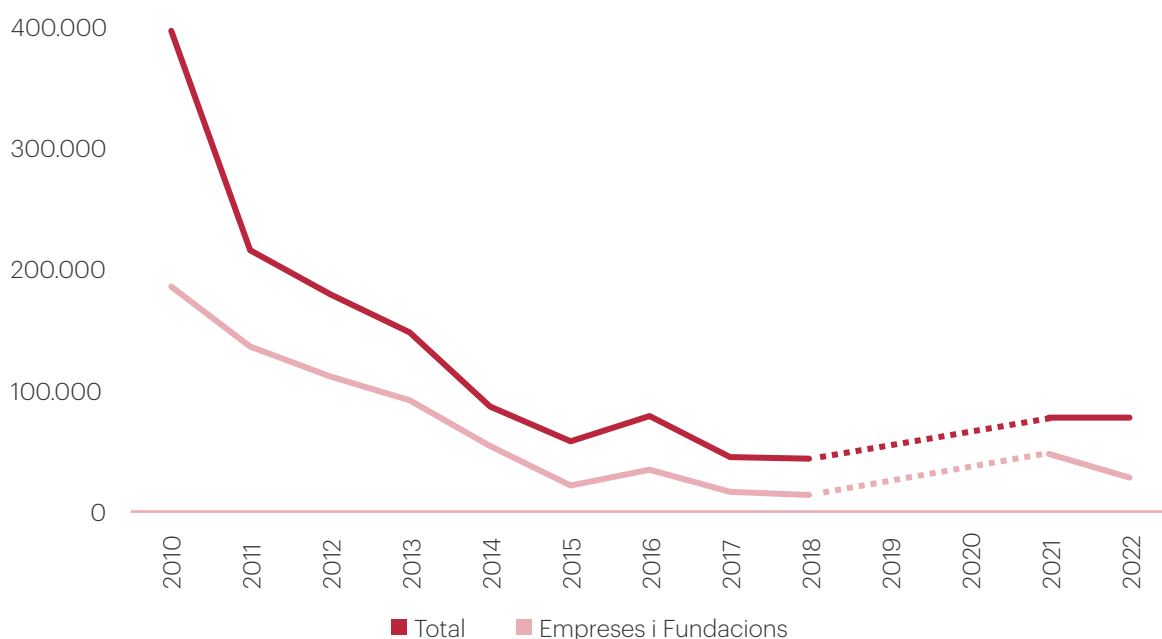
Com mostra el **Gràfic 8**, des de l'any 2010 fins a l'actualitat la inversió real pressupostada a Lleida ha caigut molt significativament, passant dels 397,1 M€ anuals a l'inici del període d'estudi fins als 78,5 M€ el 2022. Aquesta caiguda es va donar a causa de la crisi financera del 2008 al llarg dels primers sis anys d'estudi i de la finalització/reducció de les inversions en grans projectes com és el cas de l'AVE (dècada prèvia) o del Canal Segarra-Garrigues. De fet, les inversions planificades per al 2021 i 2022 foren de 78,3 M€ i 78,5 M€, respectivament, gairebé idèntiques als 79,0 M€ del 2016.

Analitzant específicament la part de la inversió pressupostada per empreses i fundacions públiques estatals, que constitueix el nucli de la inversió, es constata una evolució similar, des dels 185,5 M€ assignats el 2010 als 27,9 M€ dels PGE del 2022, amb un acumulat al llarg del període de 744,1 M€ i una mitjana de 67,6 M€ anuals. Tanmateix, cal destacar que, en mitjana, el pes del sector públic empresarial i fundacional en el total de la inversió prevista és del 52,8%, quan al conjunt de Catalunya representa el 81,5%.

Gràfic 8

Inversió pressupostada per l'Estat a la província de Lleida

En milers d'euros

Font: Pressupostos Generals de l'Estat

Nota: Els pressupostos del 2019 i el 2020 eren prorrogats.

És important tenir en compte que, si bé s'aprecia en la sèrie temporal corresponent a la província de Lleida una lleugera tendència a una certa recuperació, en el cas del conjunt de Catalunya (a on també es va produir una davallada d'inversió pressupostada com a conseqüència de la crisi i també de la finalització dels grans projectes d'infraestructura) la inversió real pressupostada va iniciar una remuntada notable a partir de l'any 2018, i molt especialment en els anys 2021 i 2022, en els quals s'ha tornat a nivells similars al de l'any 2011.

En aquest increment de la inversió en el conjunt de Catalunya han tingut un pes important les inversions pressupostades per infraestructures ferroviàries, fonamentalment Rodalies i Corredor Mediterrani.

Anàlisi d'eficiència i equitat en la distribució de la inversió pressupostada a Lleida

Amb l'objectiu de determinar com d'eficient i equitativa ha estat la inversió real pressupostada per l'Estat a la província de Lleida, en primer lloc es calcula el pes d'aquesta respecte a la inversió a Catalunya, i es compara amb el pes Lleida/Catalunya en termes de PIB. Seguidament, es calcula la relació de la inversió a Lleida respecte de la població, per extreure un rati d'inversió per càpita.

Pel que fa a les dades de PIB de la província i de Catalunya, aquestes han estat extretes de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), mentre que les de població corresponen a les publicades per l'Idescat.

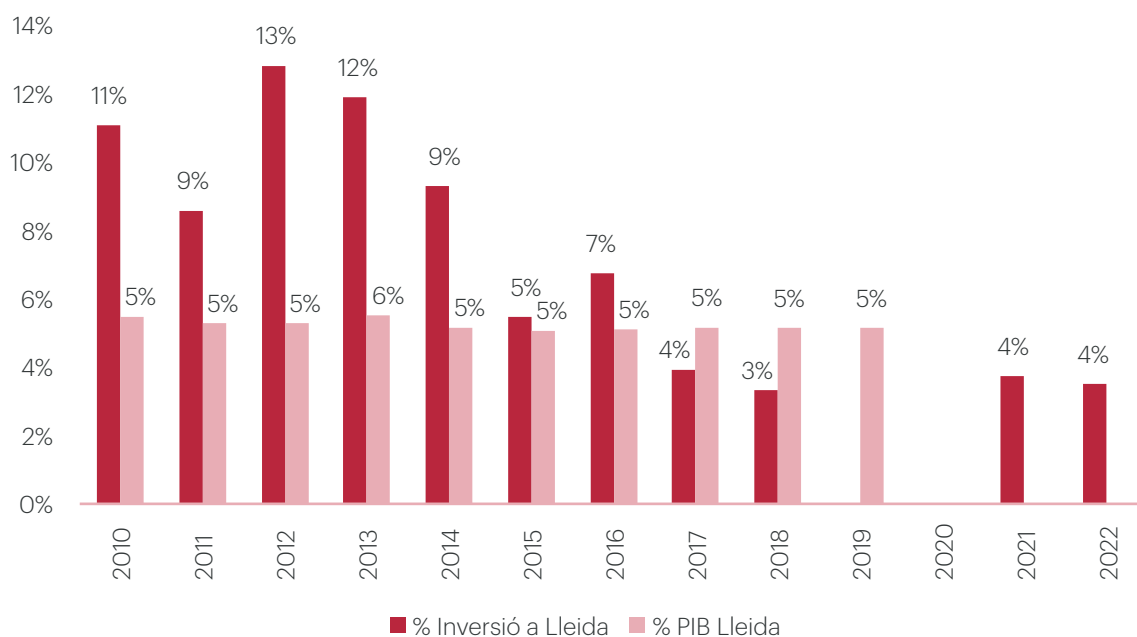
L'anàlisi pel que fa al PIB s'ha dut del 2010 al 2018 ja que per al 2019 i el 2020 no hi va haver Pressupostos Generals de l'Estat, i per al 2021 i 2022 encara no es disposa de les dades de PIB de Lleida.

Al **Gràfic 9** es pot observar com ha evolucionat del 2010 al 2022 el pes de la inversió total real prevista per l'Estat a Lleida en relació al conjunt de Catalunya i la seva comparativa amb el pes econòmic de Lleida en el conjunt del Principat. Es poden diferenciar dues etapes. D'una banda, una primera etapa 2010-2014 en què Lleida concentrava en mitjana prop de l'11% de la inversió de l'Estat a tota Catalunya; i una segona etapa de 2015 en endavant en què aquest percentatge s'ha reduït al 4,5% de mitjana. **Això fa que en la primera etapa (2010-2014) la inversió que rebia Lleida era superior al seu pes econòmic, mentre que en la segona etapa (2015 en endavant) s'hagi situat lleugerament per sota del pes econòmic lleidatà.**

Gràfic 9

Inversió pressupostada de l'Estat a Lleida, respecte al conjunt de Catalunya

En %

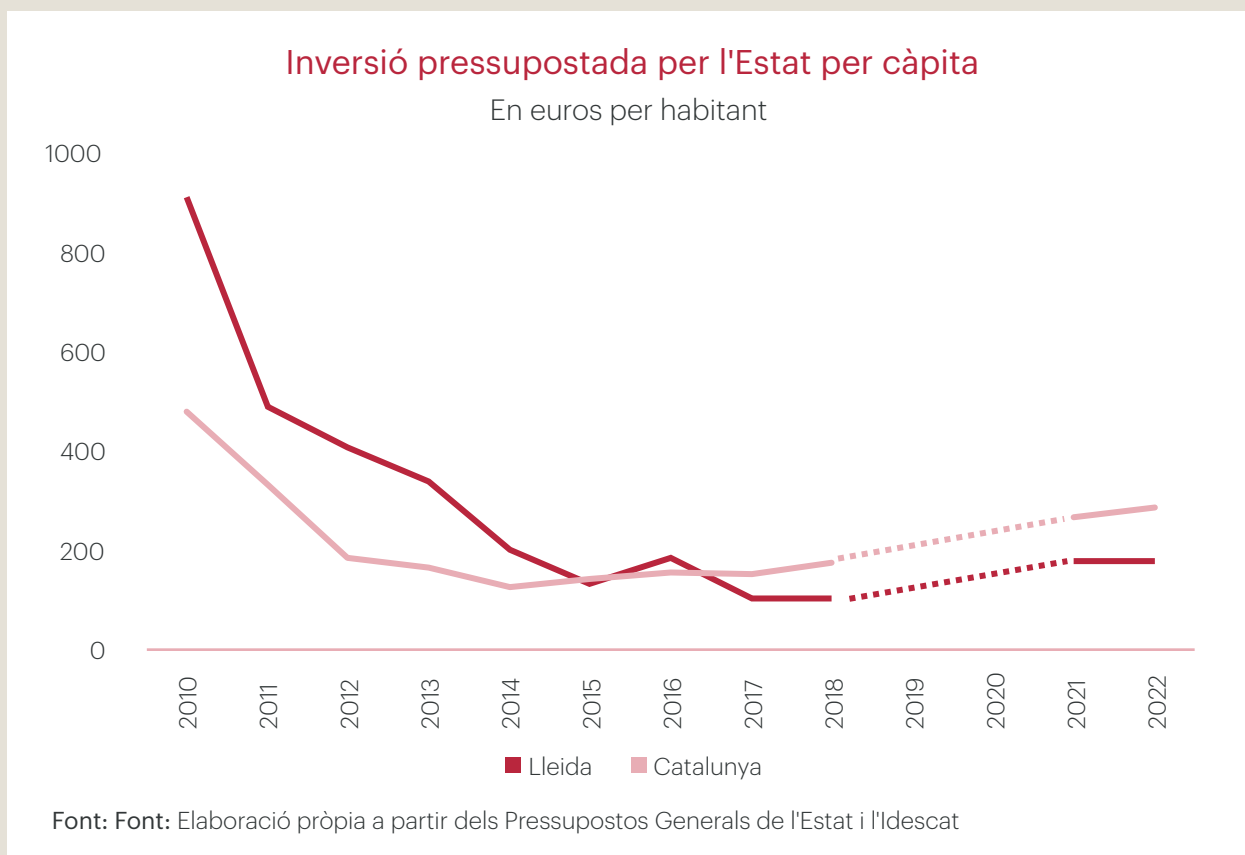
Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos Generals de l'Estat i l'Idescat

Nota: Els pressupostos del 2019 i el 2020 eren prorrogats. Les darreres dades de PIB publicades són de 2019

Si l'anàlisi es fa en relació amb la població, s'obtenen conclusions molt similars. La inversió pressupostada per habitant a la província de Lleida el 2022 és de 180 €/habitant, un 80% inferior als 911 €/habitant del 2010 (**Gràfic 10**). Com s'ha comentat en l'apartat anterior, a Catalunya també s'ha viscut una situació de reducció dràstica del pressupost d'inversions, ja que el 2010 s'havia previst una inversió de 479,23 €/habitant i el 2022 aquesta fou de 286 €/habitant, la qual cosa representa una caiguda del 40%.

Quan es compara la inversió de l'Estat per habitant a Lleida amb la mitjana catalana, s'observa que el 2022 a la província és de 180€/hab., un 37% inferior als 286 €/hab. de Catalunya.

Gràfic 10

És important indicar que, al contrari del que succeeix amb la inversió de la Generalitat, **a Lleida existeix un dèficit d'inversió estatal en comparació amb la mitjana de Catalunya, tant en termes de PIB com de població**, en bona part perquè el gruix de la inversió de l'Estat s'està destinant a projectes d'infraestructures de transports (Rodalies, Corredor Mediterrani) amb major pes inversor en altres territoris, especialment la Regió Metropolitana de Barcelona (i, a més distància, Tarragona).

Anàlisi de la despesa pressupostada per ministeris (any 2022)

En el present apartat s'analitza l'estructura de les inversions reals regionalitzades previstes als PGE de l'any 2022 tant a la província de Lleida com al conjunt de Catalunya. En aquest cas, les despeses pressupostades s'agrupen en els diferents ministeris, estudiant inicialment les xifres totals d'inversió i, a continuació, desagregant-les per a cadascun d'ells.

En aquest sentit, el **Quadre 4** proporciona el total de la inversió real regionalitzable pressupostada per part dels diferents ministeris a tots dos territoris, així com el pes de Lleida respecte al conjunt de la inversió a Catalunya. Cal remarcar que no s'han considerat els 521,5 milers d'euros que es destinen al Consell General del Poder Judicial al no ser un organisme adscrit a un ministeri.

El primer que cal destacar és que, **dels 78,5 M€ pressupostats per a Lleida, 67,9 M€ (el 86,5%) corresponen al Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (MITMA) i només cinc ministeris més tenen associats cert grau d'inversió**. D'aquests, el de Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) disposa de 6,6 M€ (8,4% del total) i el d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) de 2,5 M€. Els altres tres ministeris amb assignació econòmica a la província (Hisenda i Funció Pública, Cultura i Esport i Interior) tenen atorgats menys d'un milió d'euros d'inversió aquest darrer any.

Pel que fa a la despesa regionalitzable prevista per a Catalunya, dels 2.205,6 M€ totals, 1.998,9 M€ (el 90,6%) es destinen al MITMA, 163,6 M€ al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública (el 7,4%) i 27,1 M€ al MITECO (l'1,2%). Els altres set ministeris amb assignació pressupostària no arriben en cap cas a una dotació equivalent a l'1,0% del total.

Un altre aspecte a ressaltar és el baix pes de la inversió que planteja fer el MITMA a Lleida sobre el total català, ja que representa poc més del 3% d'aquesta. Aquest fet s'explica perquè Barcelona acapara el 78% de la inversió, tot seguit de Tarragona amb un 13% i Girona amb un 5%.

Per contra, el **MAPA és l'únic ministeri que destina el 100% de la seva inversió a Catalunya a la província de Lleida**. Tanmateix, el MITECO distribueix en aquesta el 24% de la inversió catalana, a Tarragona el 53%, a Barcelona el 15% i a Girona el 8%.

En últim lloc, cal remarcar també la baixa inversió a Lleida que realitzen tant el Ministeri d'Hisenda com el d'Interior, amb només l'1% de la dotació prevista a Catalunya. En tots dos casos, això s'explica perquè el 96% d'aquestes inversions estan previstes per a Barcelona i Girona, Tarragona i Lleida només tenen una despesa assignada d'entre l'1% i el 2%.

Inversió total prevista als PGE 2022 (sense Seguretat Social) a la província de Lleida i Catalunya, per ministeris

Milers d'euros

MINISTERI	Província Lleida	Catalunya regionalitzat	% Lleida/Cat
TRANSPORTS, MOBILITAT I AGENDA URBANA	67.923	1.998.879	3%
TRANSICIÓ ECOLÒGICA I EL REpte DEMOGRÀFIC	6.632	27.085	24%
AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ	2.544	2.544	100%
HISENDA I FUNCIO PÚBLICA	912	163.574	1%
CULTURA I ESPORT	430	3.820	11%
INTERIOR	50	3.595	1%
CIÈNCIA I INNOVACIÓ	0	240	0%
INDÚSTRIA, COMERÇ I TURISME	0	1.044	0%
PRESIDÈNCIA, RELACIONS AMB LES CORTS I MEMÒRIA DEMOCRÀTICA	0	3.967	0%
TREBALL I ECONOMIA SOCIAL	0	830	0%
AFERS ECONÒMICS I TRANSFORMACIÓ DIGITAL	0	0	-
AFERS EXTERIORS, UNIÓ EUROPEA I COOPERACIÓ	0	0	-
CONSUM	0	0	-
DEFENSA	0	0	-
DRETS SOCIALS I AGENDA 2030	0	0	-
EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL	0	0	-
IGUALTAT	0	0	-
INCLUSIÓ, SEGURETAT SOCIAL I MIGRACIONS	0	0	-
JUSTÍCIA	0	0	-
POLÍTICA TERRITORIAL	0	0	-
SANITAT	0	0	-
UNIVERSITATS	0	0	-
TOTAL	78.491	2.205.577	4%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos Generals de l'Estat 2022

D'altra banda, al **Quadre 5** es mostra el detall de les inversions vinculades als sis ministeris que tenen previst realitzar despeses a la província de Lleida. Novament, les xifres desagregades es mostren també per al conjunt de Catalunya i, alhora, es calcula el pes de Lleida sobre el total del país.

Les inversions relacionades amb el MITMA a Lleida es deuen principalment a les despeses de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes.

Aquestes sumen un total de 44,0 M€, que equivalen al 64,7% dels 67,9 M€ planificats. Val la pena assenyalar que en aquesta categoria s'inclouen les despeses de la Direcció General de Carreteres (que inclou l'execució d'actuacions en infraestructura viària).

Pel que fa a les **empreses públiques**, són les tres vinculades al transport per

ferrocarril les que tenen previst rebre inversió: **ADIF s'emporta un 22,6% del total (15,3 M€), Renfe un 10,9% (7,4 M€) i ADIF Alta Velocitat un 1,8% (1,2 M€).**

Posant el focus sobre les dades del MITECO, novament les despeses de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes són les que s'emportaren la major part del pressupost a Lleida, amb 5,9 M€ planificats que representen el 88,2% del total de 6,6 M€. L'única empresa pública adscrita a aquest ministeri que rebria finançament per a la província és Aigües de les Conques Mediterrànies (AcuaMed), amb poc menys de 0,8 M€ (l'11,8% restant) i sense cap altra inversió per a la resta del país.

Quant al **MAPA, cal remarcar que tot el pressupost (2,5 M€) d'inversió prevista a Catalunya es destina a la província de Lleida** i correspon exclusivament a l'empresa pública Societat Mercantil Estatal d'Infraestructures Agràries (SEIASA), per a la modernització de xarxes al Canal d'Aragó i Catalunya.

El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública preveu destinar només 0,9 M€ a Lleida dels 163 M€ previstos a Catalunya. D'aquests 0,9 M€, les despeses de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes s'emportarien gairebé 0,3 M€, mentre que la Societat Estatal de Participacions Industrials tindria 0,6 M€. No obstant, és important remarcar que dels 163 M€ per a Catalunya, 140,5 M€ (el 85,9%) es destinen al Consorci de la Zona Franca Barcelona.

Per últim, tant el Ministeri de Cultura i Esport com el d'Interior planifiquen a Lleida i Catalunya inversions exclusivament per a despeses ministerials. En el cas del primer, corresponen per a Lleida uns 0,4 M€, els quals suposen un 11% del total català. En el segon cas, la inversió lleidatana tan sols assoliria una xifra de 50 milers d'euros, un 1% dels 3,6 M€ del conjunt per a Catalunya.

Detall de la versió total prevista als PGE 2022 (sense Seguretat Social) a la província de Lleida i Catalunya

Milers d'euros

	Província Lleida	Catalunya regionalitzat	% Lleida/Cat
M. TRANSPORTS, MOBILITAT I AGENDA URBANA			
Estat, Organismes Autònoms i resta d'Entitats de dret públic	43.951	244.402	18%
ADIF	15.334	848.917	2%
ADIF Alta Velocitat	1.232	389.777	0%
Renfe	7.406	274.072	3%
Ports de l'Estat	0	138.445	0%
ENAIRE	0	95.538	0%
Centro Intermodal de Logística (CILSA)	0	3.685	0%
Fundació dels Ferrocarrils Espanyols	0	660	0%
World Trade Center Barcelona	0	3.383	0%
Total Ministeri	67.923	1.998.879	3%
M. TRANSICIÓ ECOLÒGICA I EL REpte DEMOGRÀFIC			
Estat, Organismes Autònoms i resta d'Entitats de dret públic	5.852	16.075	36%
Aigües de les Conques Mediterrànies (AcuaMed)	780	780	100%
Empresa Nacional de Residus Radioactius (ENRESA)	0	10.230	0%
Total Ministeri	6.632	27.085	24%
M. AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ			
Societat Mercantil Estatal d'Infraestructures Agràries (SEIASA)	2.544	2.544	100%
Total Ministeri	2.544	2.544	100%
M. HISENDA I FUNCIO PÚBLICA			
Estat, Organismes Autònoms i resta d'Entitats de dret públic	265	2.848	9%
Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI)	647	17.978	4%
Societat d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris (SIEPSE)	0	2.235	0%
Zona Franca Barcelona	0	140.489	0%
Zona Franca Intern.	0	24	0%
Total Ministeri	912	163.574	1%
M. CULTURA I ESPORT			
Estat, Organismes Autònoms i resta d'Entitats de dret públic	430	3.820	11%
Total Ministeri	430	3.820	11%
M. INTERIOR			
Estat, Organismes Autònoms i resta d'Entitats de dret públic	50	3.595	1%
Total Ministeri	50	3.595	1%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos Generals de l'Estat 2022

Grau d'execució del pressupost d'inversió a Lleida (any 2021)

Tradicionalment, de cara a avaluar el grau d'execució dels Pressupostos Generals de l'Estat (PGE) a Catalunya, es fan servir les dades de la distribució territorial de la inversió del Sector Públic Estatal que publica anualment la Intervenció General de l'Administració de l'Estat (IGAE). Aquesta font proporciona, per a cadascuna de les comunitats i ciutat autònomes, la inversió que realment s'ha executat.

No obstant això, aquesta metodologia no es pot fer servir per avaluar el grau d'execució a Lleida, ja que el nivell de desagregació de les dades no arriba a nivell de província. En conseqüència, per fer una estimació del nivell d'execució, s'emptra una metodologia alternativa que es focalitza exclusivament en la despesa prevista i executada a Lleida per part de les empreses y fundacions públiques de l'Estat, que recordem és el 52,8% de la inversió realitzada per l'Estat a la província de Lleida.

Per a aquests tipus d'organismes, els Pressupostos Generals de l'Estat d'un determinat any presenten les xifres de previsió de despesa en aquell any així com una estimació de la inversió que s'haurà executat en el tancament de l'any anterior. Tot i que aquesta estimació d'inversió pot variar amb la dada que finalment publicarà l'IGAE, les dades històriques per al conjunt de Catalunya mostren que les xifres són molt similars.

Tenint en compte l'anterior, en aquest apartat es du a terme l'estudi del grau d'execució de les empreses públiques estatals a Lleida l'any 2021 (l'últim disponible). Per a fer-ho, s'han agafat, d'una banda, les dades de previsió de despesa publicades als PGE 2021, i de l'altra, les dades d'estimació d'inversió executada 2021 que apareixen per aquest any als PGE 2022.

Els resultats obtinguts es mostren al **Quadre 6**, en el qual, per als tres ministeris que tenien empreses amb inversió planificada, apareix el pressupostat, la previsió d'execució i el percentatge d'execució estimat. En general, si se sumen les xifres per a les **set empreses públiques considerades, el pressupostat per al 2021 a Lleida era de 47,8 M€ quan l'executat era de tan sols 12,4 M€ (un 26%).**

Aquesta diferència de 35,4 M€ s'explica fonamentalment pel molt baix nivell d'execució d'ADIF, que tenia prevista una despesa de 38,7 M€ i només va acabar essent de 3,8 M€ (grau d'execució del 10%). De fet, ADIF era l'empresa del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (MITMA) amb la partida més gran de previsió pressupostària, amb el 83,1% de l'agregat per les quatre empreses d'aquest ministeri.

D'altra banda, s'ha de tenir present que **ADIF Alta Velocitat** contribueix a incrementar el percentatge total d'execució, donat que **s'ha executat el 90% dels 0,9 M€ previstos** (cal dir que es tracta d'una despesa molt baixa i, per tant, més fàcil d'executar) i a **Renfe s'ha arribat al 83%** amb 5,8 M€ executats dels 7,0 M€ previstos (es podria fer el mateix comentari). També cal ressaltar que es van executar 0,6 M€ destinats a la Societat Estatal d'Infraestructures del Transport Terrestre (SEITTASA) que no estaven planificats (La Seu d'Urgell-Andorra).

Val la pena assenyalar que també per al conjunt de Catalunya s'han enregistrat

baixos percentatges d'execució d'inversió per les empreses ferroviàries: del 23,9% en el cas d'ADIF, del 4,6% en el cas d'ADIF-Alta Velocitat i del 34,6% en el cas de Renfe. En general, l'any 2021 ha resultat ser un any especialment negatiu pel que fa a la inversió realment executada, per tot Catalunya.

Quadre 6

Grau d'execució de la inversió en Empreses i Fundacions estatals de la província de Lleida. Any 2021

Milers d'euros

	Pressupostat	Executat	% Lleida/Cat
M. TRANSPORTS, MOBILITAT I AGENDA URBANA			
ADIF	38.692	3.810	10%
ADIF Alta Velocitat	860	778	90%
Renfe	7.023	5.816	83%
Societat Estatal d'Infraestructuras del Transport Terrestre (SEITSA)	0	620	-
Total Ministeri	46.575	11.024	24%
M. TRANSICIÓ ECOLÒGICA I EL REpte DEMOGRÀFIC			
Aigües de les Conques d'Espanya (ACUAES)	130	130	100%
Aigües de les Conques Mediterrànies (AcuaMed)	273	263	96%
Total Ministeri	403	393	98%
M. HISENDA I FUNCIO PÚBLICA			
Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI)	825	977	118%
Total Ministeri	825	977	118%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos Generals de l'Estat 2022

En relació amb les empreses del **Ministeri de Transició Ecològica i el Repte Demogràfic**, Aigües de les Conques Mediterrànies (AcuaMed) i Aigües de les Conques d'Espanya (ACUAES), totes dues **han experimentat un grau d'execució molt elevat**. Conjuntament, es van invertir 393 milers d'euros dels 403 milers planificats (el 98%), dels quals 130 milers estaven planificats per a AcuaMed (100% d'execució) i 273 milers per a ACUAES (96% d'execució). No obstant això, novament es tracta d'inversions que **tenen associades despeses de poca magnitud** (representen menys de l'1% del total), facilitant la seva execució.

Per acabar, l'única empresa del Ministeri d'Hisenda amb inversions associades l'any 2021 era la Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI). Aquesta tenia un pressupost de 0,8 M€ tot i que finalment es va arribar a executar gairebé 1,0 M€. Aquest grau d'execució per sobre del previst també s'explicaria per la baixa quantia pressupostada, ja que qualsevol variació d'aquesta implica un major impacte en el nivell d'execució en comparació a quan les partides són elevades.

Inversió pública a la Universitat de Lleida

La Universitat de Lleida és una de les vuit universitats públiques de Catalunya. Es tracta de la universitat més antiga tant de Catalunya com de la desapareguda Corona d'Aragó, i és una de les més antigues d'Europa. Tot i això, el 12 de desembre de 1991, el Parlament de Catalunya aprovà la Llei de creació de la Universitat de Lleida. Des de llavors el nombre d'estudiants ha anat creixent, així com el seu prestigi i reconeixement.

Actualment **la Universitat de Lleida és la més petita dins el sistema d'universitats públiques presencials catalanes**, amb 8.920 alumnes matriculats en el curs 2019-2020, el 5% del total matriculat al sistema públic (**Quadre 7**). Les universitats es poden agrupar en dos grans blocs. En el primer figurarien les universitats més grans, com ara la Universitat de Barcelona (23% del total d'alumnes), la Universitat Autònoma de Barcelona (16%) i la Universitat Politècnica de Catalunya (12%). El segon grup on estarien les universitats de dimensió mitjana, com la Universitat Pompeu Fabra (8% del total d'alumnes), la Universitat de Girona (7%), la Universitat Rovira i Virgili (6%) i, finalment, la Universitat de Lleida (5%). El cas de la Universitat Oberta de Catalunya és especial perquè és una universitat no presencial que té amb un gran nombre d'alumnes (22% del total).

Quadre 7

Alumnes matriculats a les universitats de Catalunya i inversió rebuda

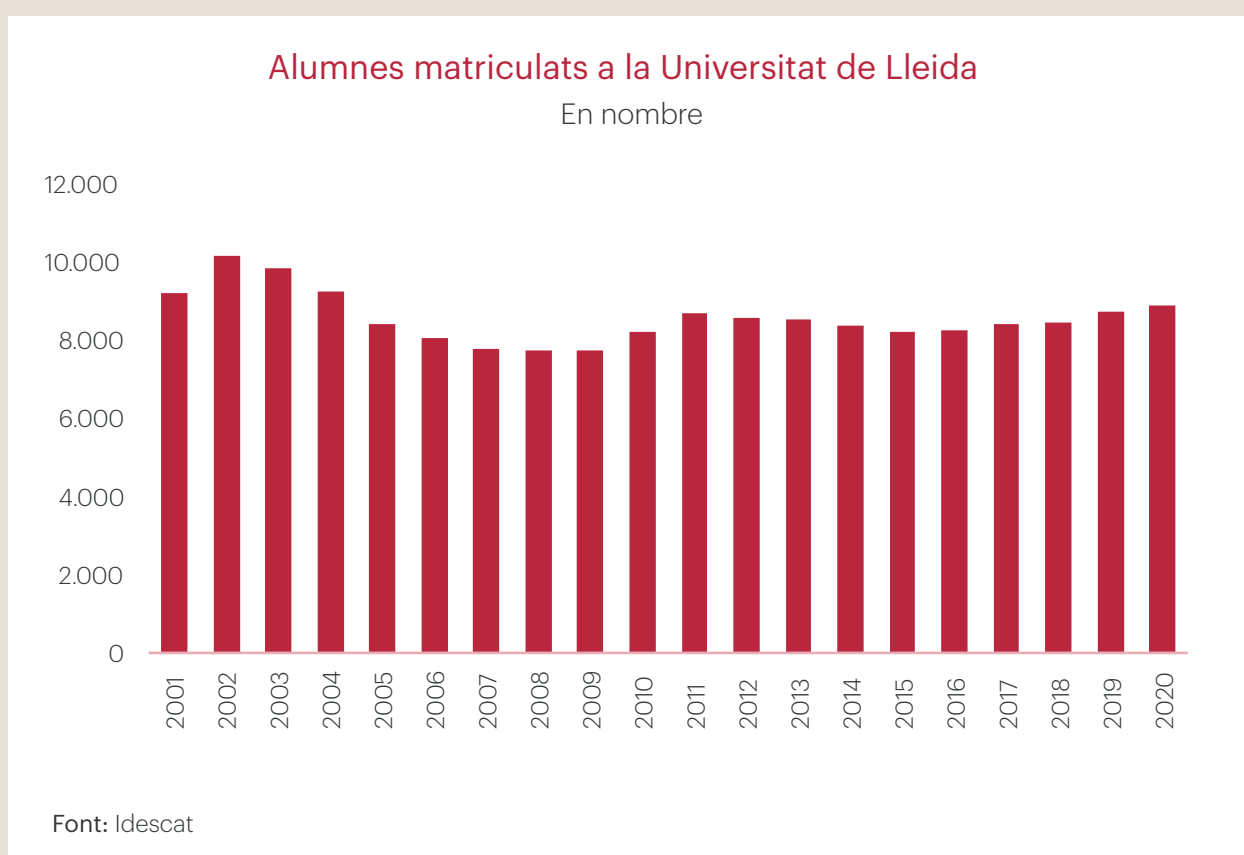
Nombre i milers d'euros

	Alumnes 2020	% Alumnes	Inversió 2021	% inversió
Sistema universitari públic	190.249	100,0%	144.114	100,0%
Universitat de Barcelona	43.531	22,9%	27.347	19,0%
Universitat Autònoma de Barcelona	31.301	16,5%	33.424	23,2%
Universitat Politècnica de Catalunya	22.406	11,8%	28.644	19,9%
Universitat Pompeu Fabra	15.844	8,3%	22.905	15,9%
Universitat de Girona	13.546	7,1%	9.234	6,4%
Universitat Rovira i Virgili	12.196	6,4%	8.430	5,8%
Universitat de Lleida	8.920	4,7%	7.234	5,0%
Universitat Oberta de Catalunya	42.505	22,3%	6.896	4,8%

Font: Elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat i l'Idescat

Tal com es pot veure al **Gràfic 11**, el nombre d'estudiants va arribar a superar els 10.000 alumnes el curs 2002-2003, però després es va anar reduint progressivament fins a mantenir-se força estable entorn als 8.500 alumnes els darrers 10 anys. En mitjana els últims 20 anys, **Lleida ha concentrat el 4,4% dels alumnes d'universitats públiques catalanes**, tot i que partia d'una xifra més elevada (5,4% el curs 2000-2001), que després es va reduir fins a un mínim del 3,8% el curs 2006-2007. Des de llavors s'observa una lleugera tendència a l'alça fins arribar al 4,7% en el darrer curs amb informació disponible (**Gràfic 12**).

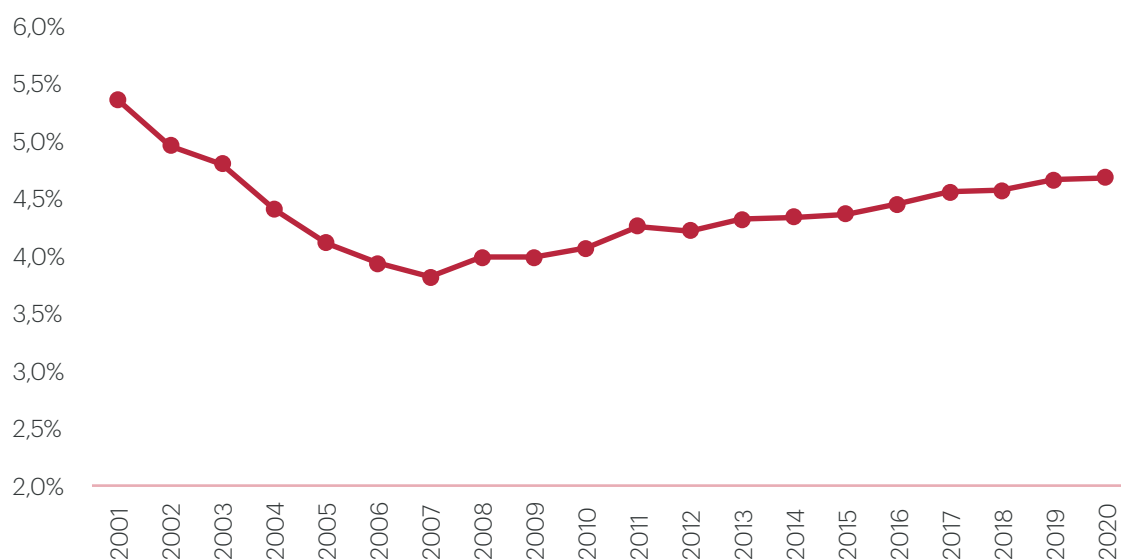
Gràfic 11

Gràfic 12

Alumnes matriculats a la Universitat de Lleida

En % del sistema públic universitari català

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Generalitat i Idescat

La inversió realitzada a la Universitat de Lleida al llarg dels darrers 20 anys ha oscil·lat mostrant períodes amb nivells més alts que altres (**Gràfic 13**). Concretament, es poden identificar dues etapes clarament diferenciades: la primera correspon a la dècada 2001-2011, durant la qual la inversió mitjana anual va ser de 13,5 M€, i la segona correspon a la dècada 2012-2020 caracteritzada per les polítiques d'austeritat en la despesa pública, quan la inversió anual va baixar a 7,5 M€ en mitjana anual.

Gràfic 13

Inversió executada a la Universitat de Lleida

En miler d'euros

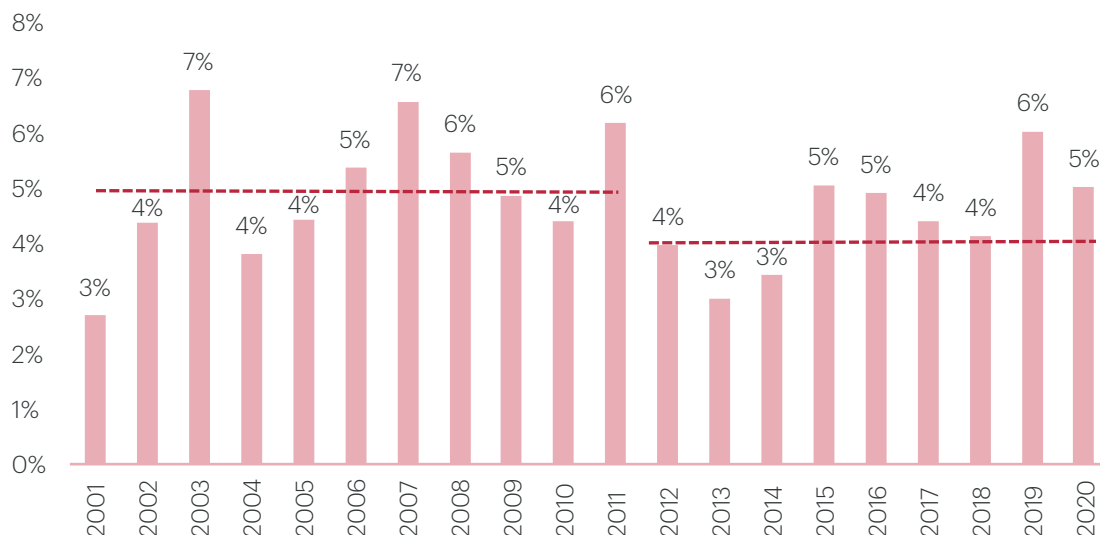
Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Generalitat.

Quan es calcula el percentatge d'inversió executada que ha rebut la Universitat de Lleida respecte al total d'inversió en el sistema públic universitari també es poden diferenciar dos períodes: la primera dècada durant la qual es va invertir el 5% de la inversió total de les universitats públiques catalanes, i la segona dècada on aquest percentatge es va reduir al 4% en mitjana. Tanmateix, hi ha anys en que s'ha superat la mitjana com per exemple el 2019, quan la Universitat de Lleida va concentrar el 6% de la inversió total a Catalunya (Gràfic 14). Cal dir que, en mitjana, **el percentatge d'inversió rebuda per la UdL està força en línia amb el pes que representa el PIB de Lleida sobre el total de Catalunya, però és substancialment inferior a l'11% que ha rebut de mitjana en les inversions de la Generalitat.**

Gràfic 14

Inversió executada a la Universitat de Lleida

En % sobre el total d'universitats públiques catalanes

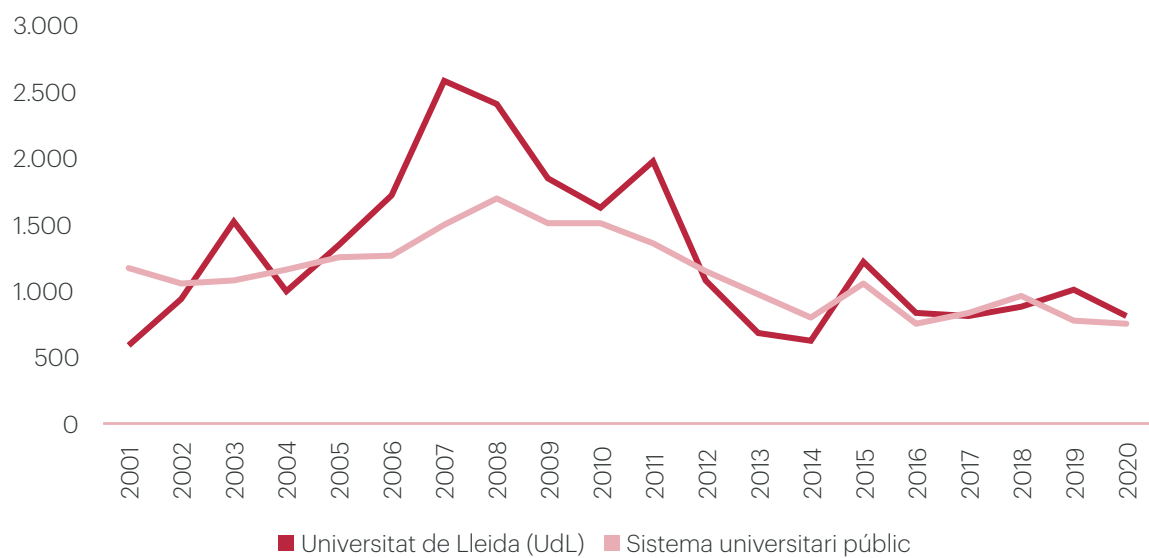
Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Generalitat.

Una manera de mesurar si la inversió que rep la Universitat de Lleida és suficient i comparable a la que reben altres universitats públiques catalanes, és calcular la inversió per alumne. Tal com mostra el **Gràfic 15**, la inversió per alumne a la Universitat de Lleida va ser superior a la mitjana catalana durant el període de creixement de la universitat (2006-2011), però a partir d'aquell moment no s'observen diferències significatives. Concretament, el 2020 la inversió per alumne a la universitat de Lleida és de 811 euros, enfront a 758 euros al conjunt del sistema universitari públic. Per tant, **es pot concloure que la inversió que rep la Universitat de Lleida està ajustada al nombre d'alumnes dins el marc de referència del sistema universitari públic català.**

Gràfic 15

Inversió executada per l'alumne

En euros

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Generalitat i Idescat

Conclusions

En aquest estudi s'ha fet una anàlisi de la inversió pública de la Generalitat i de l'Estat a la província de Lleida, en comparativa amb el conjunt de Catalunya. Així mateix, s'ha dut a terme un estudi de les inversions a la Universitat de Lleida, ficant-les en context amb la despesa global del sistema d'universitats públiques de Catalunya.

La inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat en el període 2001-2020 a les 13 comarques de Lleida va ser de 4.237,6 M€, equivalent a l'11,3% dels 37.524 M€ de la inversió comarcalitzable i a una mitjana de 211,9 M€ anuals. En aquestes dues dècades la despesa va arribar a un màxim de 495,1 M€ el 2009 i posteriorment va caure fins a un mínim de 53,6 M€ el 2017. Des d'aleshores, s'ha recuperat lleugerament fins a arribar als 121,2 M€ del 2020. Respecte al seu pes en el conjunt de la inversió a Catalunya, les dades no mostren de forma evident que Lleida hagi guanyat o perdut pes amb el temps.

Comparant aquesta inversió amb el PIB de la província, del 2008 al 2019, s'observa que Lleida ha rebut un percentatge superior al seu pes econòmic (11,3% enfront al 5,3% que representa sobre el PIB català de mitjana en aquest període). Si la comparativa es fa en termes de població, el resultat és força similar, pel fet que a la província hi resideix únicament el 6% de la població catalana. Per tant, **Lleida estaria rebent 195 euros per habitant, en mitjana durant el període 2013-2020, un 68% superior als 116 euros del conjunt de Catalunya. Cal dir, però, que aquesta major despesa s'explica per la seva gran extensió de territori (el 40% de Catalunya) i la seva especialització agrícola**, ja que tots dos fenòmens fan necessari un major esforç d'inversió respecte al que correspondria per nivell de riquesa i de població.

Entrant al detall de la distribució de la inversió per comarques, el **Segrià és la que ha rebut més inversió entre el 2021 i el 2030, amb un total de 1.384,6 M€ (el 33% del total de les comarques de Lleida)**. Seguidament se situen la Noguera (amb 542 M€, el 13% del total), les Garrigues (447,6 M€ i l'11%), l'Urgell (366,3 M€ i el 7%) i l'Alt Urgell (309,1 M€ i el 9%). Aquestes cinc comarques concentren el 73% de la inversió rebuda a la província, un percentatge que està força en línia amb el seu pes econòmic (71% del PIB de Lleida).

Quant a la inversió per polítiques de despesa a Lleida, l'anàlisi s'ha dut a terme amb els Pressupostos de la Generalitat de 2020 (prorrogats el 2021) i de 2022. En el cas concret de 2022, En el primer cas, el **Transport és la política que concentra el percentatge més elevat de la inversió assignada (42% de la inversió anual), seguit per les Infraestructures agràries i rurals (22% del total)**, mentre que al Cicle de l'Aigua només li correspon un 2%. Si es considera tot l'agregat d'inversions a la província, aquest concentra 165,2 M€, l'11% de la inversió real pressupostada comarcalitzable a Catalunya. D'aquesta inversió, el 26% es destina a les comarques

de l'Alt Pirineu i l'Aran, el 57% a les comarques de Ponent, el 8% al Solsonès i 9% a la província de Lleida no comarcalitzable.

Quan s'analitza **la inversió pressupostada per l'Estat** a la província de Lleida (únicament disponible en pressupost, no en execució), s'obté un volum total acumulat **de 2010 a 2022** (excloent els dos anys de pressupostos prorrogats) de 1.409,7 M€ en inversions reals destinades a despeses de l'administració (Estat, Organismes Autònoms i resta d'entitats de dret públic) i empreses i fundacions públiques. Aquesta quantitat equival a **una mitjana de 128,2 M€ anuals** i a **un 7,6% dels 18.636,2 M€ pressupostats per al conjunt de Catalunya** en els mateixos anys.

En termes absoluts, del 2010 al 2022, aquesta previsió de despesa **ha caigut molt dràsticament** fruit de la **crisi financera del 2008** i de la **finalització/reducció de les inversions en grans projectes** com és el cas de l'AVE (dècada prèvia) o del Canal Segarra-Garrigues, passant dels 397,1 M€ anuals als 78,5 M€ del 2022 (i sense gaire recuperació des del 2015).

A més, també és remarcable que, en mitjana, el pes del sector públic empresarial i fundacional (que inclou les empreses executores de grans projectes d'infraestructura) en el total de la inversió prevista a Lleida és del 52,8%, quan al conjunt de Catalunya representa un 81,5%.

En termes de pes relatiu respecte al total de Catalunya, Lleida també ha experimentat un descens en la darrera dècada. En la primera etapa (2010-2014) la previsió d'inversió destinada a Lleida era superior al seu pes econòmic (de mitjana l'11%), mentre que **en la segona etapa (2015 en endavant) s'ha situat lleugerament per sota del pes econòmic lleidatà (de mitjana el 4,5%)**.

Quan es compara la previsió **d'inversió de l'Estat per habitant a Lleida** amb la mitjana catalana, s'observa que el 2022 a la província és de 180€/hab., **un 37% inferior als 286 €/hab. de Catalunya**.

Per l'any 2022 específicament, s'han estudiat les inversions reals regionalitzades que s'han previst als PGE, classificant-les **per ministeris**. Per a Lleida s'han pressupostat un total de 78,5 M€ dels quals 67,9 M€ **(el 86,5%) corresponen al Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (MITMA)**, 6,6 M€ (el 8,4%) al de Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) i 2,5 M€ al d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA). Els altres tres ministeris amb previsió d'inversió a la província (Hisenda i Funció Pública, Cultura i Esport i Interior) tenen atorgats menys d'un milió d'euros.

La inversió que designa el MITMA a Lleida en els pressupostos 2022 és especialment baixa quan es compara amb el total català d'aquest ministeri (1.998,9 M€), ja que només representa el 3% d'aquesta (a Barcelona el 78%, a Tarragona un 13% i Girona un 5%). Alhora, si aquesta inversió es desagrega, es pot veure que el 64,7% dels 67,9 M€ planificats es destinen a despeses de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes (incloent la Direcció General de Carreteres), mentre que les empreses públiques que rebrien inversió són ADIF amb 15,3 M€ (22,6% del total), Renfe amb 7,4 M€ (10,9% del total) i ADIF Alta Velocitat amb 1,2 M€ (1,8% del total).

És important indicar que el baix pes de Lleida en la inversió del MITMA a Catalunya,

especialment palesa en l'exercici pressupostari en anàlisi, es deu en bona part al fet que el gruix de la inversió s'està assignant a **projectes d'infraestructures de transports (Rodalies, Corredor Mediterrani) amb major pes inversor en altres territoris, especialment la Regió Metropolitana de Barcelona** (i, a més distància, Tarragona).

Pel que fa a les xifres del MITECO, també són les despeses de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes les que s'emporten la major part del pressupost a Lleida, amb 5,9 M€ (el 88,2% del total). Només hi ha una empresa adscrita a aquest ministeri (Aigües de les Conques Mediterrànies, AcuaMed) que tindria assignats poc més de 0,8 M€.

Respecte al **MAPA**, aquest és **l'únic ministeri que destina el 100% de la seva inversió a Catalunya a la província de Lleida** (2,5 M€). Aquests anirien a parar exclusivament a l'empresa pública Societat Mercantil Estatal d'Infraestructures Agràries (SEIASA), per a la modernització de xarxes al Canal d'Aragó i Catalunya.

D'altra banda, per a determinar el grau d'execució de les inversions, s'han estudiat les dades corresponents a la despesa en empreses públiques estatals a Lleida l'any 2021. En general, de les set empreses que amb pressupost per aquell any, només s'han executat 12,4 M€, els quals equivalen a un 26% dels 47,8 M€ previstos. Aquest nivell d'execució tant baix s'explica bàsicament perquè ADIF tenia prevista una despesa de 38,7 M€ i només es van acabar executant 3,8 M€ (grau d'execució del 10%).

S'ha d'assenyalar que **l'any 2021 ha resultat ser un any especialment negatiu pel que fa a la inversió realment executada, no només per Lleida, sinó també per tota Catalunya.**

Per últim, la inversió a la Universitat de Lleida (la més petita del sistema d'universitats públiques catalanes amb un 4,7% del total d'alumnes) ha anat oscil·lat durant els últims 20 anys, amb dues etapes ben diferenciades. La primera correspon a la dècada 2001-2011, amb una inversió mitjana anual de 13,5 M€, i la segona a la dècada 2012-2020, amb una reducció d'aquesta xifra fins els 7,5 M€.

En proporció al total de la inversió en el sistema públic universitari, en la primera dècada es va invertir el 5% del total, i la segona dècada aquest percentatge va baixar al 4% en mitjana. Aquests percentatges, però, són similars al pes del PIB de Lleida sobre el total de Catalunya.

Si l'anàlisi es realitza en termes d'inversió per alumne, la Universitat de Lleida rep una inversió que s'ajusta al nombre d'alumnes dins el conjunt del sistema d'universitats públiques de Catalunya.

Cambra de Comerç
de Lleida

CAMBRA DE COMERÇ DE LLEIDA

C. Anselm Clavé, 2
25007 Lleida

Tel. +34 973 236 161

www.cambralleida.com